

§16b-miljøtilladelse på husdyrbruget på adressen Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern
Den 24. april 2023

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ejer af husdyrbruget på
Fyrstenborgvej 10
6900 Skjern

Sagsbehandler
Julie Storm Stausholm
Direkte telefon
99741729
E-post
Julie.stausholm@rksk.dk
Dato
Den 24. april 2023
Sagsnummer
21-227952

Miljøtilladelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Fyrstenborgvej 10
6900 Skjern

Virksomhedens art:	Kvægbrug
Matrikel nr.:	2a m.fl., Slumstrup Hgd., Sædding
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 b i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	BBB, Ringkøbing-Skjern Kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøtilladelse	5
Baggrund og kort resumé	5
Biaktiviteter	5
Afgørelsen	5
Vilkår for miljøtilladelse	7
Generelt	7
Nye og renoverede stalde	7
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	8
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	9
Beskyttelse i forhold til naboer	9
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	11
Uheld og risici	11
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	11
Ophør	12
Formalia	12
Lovgrundlag	12
Høring og offentliggørelse	13
Klagevejledning	13
Udnyttelse og kontinuitet	14
Miljøvurderingen	16
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	16
Beskrivelse af husdyrbruget	16
Lokalisering	18
Forbudszoner	18
Afstandskrav	19
Beskyttelseslinjer	19
Samlet vurdering af lokalisering	19
Påvirkning af landskab	20
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	21
Påvirkning af vilde planter og dyr	21

Ammoniak påvirkning af natur	21
Påvirkning af bilag IV-arter	24
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	25
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	25
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	29
Påvirkning af naboer	29
Lugt	29
Støj.....	31
Lys.....	32
Fluer og skadedyr.....	32
Støv.....	32
Transport.....	34
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	35
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	35
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	35
Alternative løsninger	41
0-alternativ.....	41
Egenkontrol.....	41
Ophør af husdyrbruget	42
Konklusion.....	42
Bilag 1: Situationsplan.....	43
Bilag 2: Afløbsplan	44
Bilag 3: Natur	45
Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius.....	46

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Slumstrupvej 4 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Fyrstenborgvej 10 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Peter Salling Ledvogtervej 116, 9530, Støvring Mobil: 41182020 E-mail: peter@psmr.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600028936
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16b i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	227952 indsendt den 20. september 2021, version 2.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Eksisterende staldanlæg	2078	59	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Der anvendes ikke miljøteknologi
		82	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Der anvendes ikke miljøteknologi
		1166	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Der anvendes ikke miljøteknologi
Nye staldafsnit					
Ny goldkostald	522	486	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Der anvendes ikke miljøteknologi

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder	Flydende	1349	325	Der anvendes ikke miljøteknologi
Dybstrøelse, mødding	Fast		132	Der anvendes ikke miljøteknologi

Meddelelse af miljøtilladelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 20. september 2021 en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget beliggende på adressen Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern.

Der er ikke tidligere meddelt miljøtilladelse til husdyrbruget på Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern i henhold til husdyrbrugsloven §16b.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøtilladelse omfatter hele husdyrbruget og omhandler overgang til stipladsmodellen samt tilladelse til etablering af stald i et eksisterende maskinhus. Med denne miljøtilladelse gives mulighed for, at etablere en dybstrøelsesstald til goldkøer i maskinhuset (goldko-velfærdsafsnit). Miljøtilladelsen giver mulighed for ændring af dyreholdets sammensætning, så der på sigt kan konverteres til malkekøer på ejendommen.

Ejendommen har tilladelse til 90 malkekøer og 102 stk. opdræt. Dyreholdet består på ansøgningstidspunktet af køer, kvier og kalve. Kalvehytterne udfases og indgår derfor ikke som produktionsareal i denne miljøtilladelse.

Biaktiviteter

Ud over den ansøgte produktion er der ingen biaktiviteter på ejendommen og heller ikke produktionsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 2a, Slumstrup Hgd., Sædding beliggende på adressen Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16b i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget uden arealer og omfatter godkendelse af det eksisterende produktionsanlæg samt tilladelse til etablering af en goldkostald i det eksisterende maskinhus. Eksisterende kalvehytter omfattes ikke af denne miljøtilladelse og indgår derfor ikke i det godkendte produktionsareal.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Malkekøer, kvier og stude, dybstrøelse	545
Malkekøer, kvier og stude, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1166
Malkekøer, kvier og stude, sengestald med spalter (kanal, linespil)	82
I alt	1793

Afgørelse om miljøtilladelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 227952, indsendt den 20. september 2021, version 2.

Afgørelsen om miljøtilladelse af husdyrbruget på Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøtilladelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøtilladelse

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøtilladelse. Miljøtilladelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.
- 2) Tilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse og kontinuitet i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøtilladelse.

Nye og renoverede stalde

- 6) Det eksisterende staldanlæg er 2078 m². Produktionsarealet må indrettes med dybstrøelse på 545 m² og sengestald med spalter på 1248 m².
- 7) En del af det eksisterende maskinhus må laves om til ny goldkostald. Produktionsarealet må udgøre 486 m² og indrettes med dybstrøelse.
- 8) Den eksisterende slørende beplantning omkring anlægget skal bevares og beplantningen skal vedligeholdes.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 9) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 10) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Stald 1	2078	59	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
		82	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, linespil)
		1166	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter, (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Nye staldafsnit				
Goldkostald	522	486	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 11) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 12) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.																																
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.																																
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dag</th> <th>Tidsrum</th> <th>db(A)</th> <th>Midlingstid</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>07.00 - 18.00</td> <td>55</td> <td>8 timer</td> </tr> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>07.00 - 14.00</td> <td>55</td> <td>7 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>14.00 - 18.00</td> <td>45</td> <td>4 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Søn- og helligdag</td> <td>07.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Alle dage</td> <td>22.00 - 07.00</td> <td>40</td> <td>½ time</td> </tr> </tbody> </table>	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid																													
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer																													
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time																													
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer																													
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer																													
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time																													
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time																													
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time																														
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.																																
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Anvendelse</th> <th>Tidsrum</th> <th>A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Beboelsesrum</td> <td>Aften/nat kl. 18.00-07.00</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Dag kl. 07.00-18.00</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum</td> <td>Hele døgnet</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Øvrige rum</td> <td>Hele døgnet</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15	Dag kl. 07.00-18.00	20	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25	Øvrige rum	Hele døgnet	30																			
Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB																															
Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15																															
	Dag kl. 07.00-18.00	20																															
Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25																															
Øvrige rum	Hele døgnet	30																															
	Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"																																
Kontrol og målinger for støj	Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.																																

	<p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>
Døde dyr.	<p>Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.</p>

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 14) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 15) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 16) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 17) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 18) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 19) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøtilladelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet og habitatdirektivet, samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøtilladelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøtilladelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 2225 af 27. november 2021
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 1142 af 10. juli 2022 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 1392 af 4. oktober 2022
- (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til miljøtilladelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra den 3. april 2023 til den 17. april 2023.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 283 meter

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøtilladelsen vil blive offentliggjort den 24. april 2023 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøtilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 29. maj 2023.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse og kontinuitet

En miljøtilladelse efter § 16b i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at miljøtilladelsen er meddelt. Miljøtilladelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøtilladelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Julie Storm Stausholm
Sagsbehandler
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøtilladelse er sendt til:

Ansøger

Konsulent: Peter Salling, e-mail: peter@psmr.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 283 meter:

Kopi af miljøtilladelse er sendt til:

- Konsulent Peter Salling, e-mail: peter@psmr.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om miljøtilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter godkendelse af det eksisterende staldanlæg samt inddragelse af et eksisterende maskinhus til goldkostald. Det vil sige, at ejendommens produktionsareal øges indenfor de eksisterende rammer og der opføres ikke nyt byggeri. Mere produktionsareal i kombination med godkendelse efter stipladsmodellen giver større fleksibilitet i driften af ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at udvidelse inden for de eksisterende rammer er en mulighed. Derfor er der på ansøgningstidspunktet ikke behov for opførelse af nyt byggeri, som er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Eksisterende staldanlæg	2078	Naturlig ventilation	6 m	(#547364) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	82
				(#454469) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	59
				(#430305) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1166
Ny goldkostald	522	Naturlig ventilation	6 m	(#454476) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	486
Sum						1793

I ansøgt drift indgår det eksisterende staldanlæg bestående af sengestald med spalter samt et område med dybstrøelse. Derudover en ny goldkostald hvor der er angivet et nyt produktionsareal.

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal. I staldafsnit benævnt "eksisterende staldanlæg" er der fra regnet 771 m² i produktionsarealet, som består af et langsgående foderbord samt tre malkerobotter. I den nye goldkostald (maskinhuset) er der dybstrøelsesstald i hele arealet bortset fra et mindre areal på 36 m² der er indrettet til anden anvendelse.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Eksisterende staldanlæg	2078	Naturlig ventilation	6 m	(#454472) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1113
kalvehytter	122	Naturlig ventilation	3 m	(#454474) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Sum						1213

I nudriften indgår det eksisterende staldafsnit indrettet med sengestald og spalter. Derudover kalvehytter med et produktionsareal på 100 m². Kalvehytterne er ikke ført videre i ansøgt drift.

Tidligere godkendelser:

Den 27. november 2015 er der meddelt skift mellem dyretyper i eksisterende stalde. Ændringen af dyreholdet blev foretaget i eksisterende bygninger, hvor der ikke blev foretaget godkendelsespligtige ændringer i staldsystemet.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Eksisterende staldanlæg	2078	Naturlig ventilation	6 m	(#454473) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1113
kalvehytter	122	Naturlig ventilation	3 m	(#454475) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Sum						1213

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften.

Produktioner med miljøteknologi

Der anvendes ikke miljøteknologi i stalde eller på opbevaringslagre.

Gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder	Flydende				325
opbevaring dybstrøelse	Fast				132
Nudrift					
Gyllebeholder	Flydende				325
opbevaring dybstrøelse	Fast				132
8 års drift					
Gyllebeholder	Flydende				325
opbevaring dybstrøelse	Fast				132

Der er én eksisterende gyllebeholder på ejendommen med et overfladeareal på 325 m² og et volumen på 1350 m³. Der er ikke teltoverdækning på beholderen. Derudover er der en møddingsplads på 132 m² til opbevaring af dybstrøelse. Der sker ingen ændringer på husdyrbrugets opbevaringslagre.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Der produceres 2600 m² gylle om året, og det opbevares i den eksisterende gyllebeholder på 1250 m². Den øvrige mængde afhentes af biogas og opbevares i biogasanlægget.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	>50 m
Lokalplanområder	50 meter	>50 m
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50 m
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10 m

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder for nybyggeri og eksisterende bygninger der ændrer anvendelse (når husdyrbrugets samlede ammoniakudledning stiger). I dette tilfælde måles afstandene fra det gamle maskinhus, som inddrages til goldkostald.

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	82 m
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50 m
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	>15 m
Offentlig vej, privat fællesvej	15	26 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 m
Beboelse på samme ejendom * ²	15	25 m
Naboskel	30	43 m

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		X	Skove		X
Strand		X	Fortidsminder		X
Søer		X	Kirker		X
Vandløb		X			

Der opføres ikke nyt byggeri på ejendommen. Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg derfor ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Landskabsområdet er kendetegnet af et landbrugslandskab på et bakket terræn. Området er en del af en større bakkeø, Skovbjerg Bakkeø, og der findes små terrænlavninger på tværs af det højtliggende terræn.

Bebyggelsen ligger som spredte gårde, og stort landbrugsbyggeri er en væsentlig del af bebyggelsesstrukturen. Landskabsområdet rummer få bevoksninger, og hegn er hovedsageligt enkeltrækkede og fragmenterede.

Terrænet og mangel på bevoksning skaber middelstore landskabsrum og stedvist landskabsrum af stor skala. Området er også visse steder præget af udsigter over et intensivt landbrugslandskab.

Landskabet er generelt påvirket af tekniske anlæg i form af vindmøller, højspændingsledninger og industri. Det har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i alle skala.

Det er væsentligt, at nyt byggeri tilpasses det eksisterende byggeri, så den samlede bygningsmasse fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Landbrugsbyggeri og stort markant byggeri ligger generelt med en åben afgrænsning og uden grøn beplantning. Landbrugsbyggeri indgår derved i udsigterne i både dette landskabsområde og udsigterne i de omgivende landskabsområder. Nyt byggeri bør efterligne karaktertrækket ved ikke at være omkranset af bevoksning, men kan afskærmes af fragmenteret beplantning, som er karakteristisk for landskabsområdet.

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ændringen af dyreholdet. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret. Eksisterende maskinhus inddrages som stald. Kalvehytter vil blive udfaset i forbindelse med, at ejendommens dyrehold konverteres til malkekøer.

Beplantning:

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Der er få indsigtslinjer fra andre ejendomme til husdyrbruget på grund af de mange læhegn og punktbeplantninger i området.

Aktiviteter på husdyrbruget og lys fra staldene vurderes derfor ikke, at være til gene for omkringboende.

Idet der ikke opføres nyt byggeri, stilles ikke krav til mere beplantning omkring ejendommen.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme natur-områder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer,

samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille

	krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
--	--

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste område indenfor Natura 2000 området Skjern Å er 8 km. I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til en kategori 1 hede syd for husdyrbruget er det vurderet, det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur. Beregninger viser også, at der ikke sker påvirkning af heden.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

I kraft af den store afstand til området (mere ned 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

De nærmeste Kategori 2-naturområder ligger hhv. 6 km vest og 5,5 km øst for husdyrbruget. Begge områder er hede. Beregninger viser, at områderne ikke påvirkes af driften på husdyrbruget.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser og en sø. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til :)	
			Nudrift	8-årsdrift
Mose	455 m	Vest	0,0	0,0
Mose	643 m	Øst	0,0	0,0
Mose	585 m	Vest	-	-
Mose	855 m	Sydvest	-	-
Søer/vandhuller	675 m	Øst	-	-

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsomme skov – naturlig lysåben tilgroet areal inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 0,0 kg N/ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.

- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøtilladelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i tilladelser efter § 16 b i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 2.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Der er aftale om, at en del af gyllen afhentes og opbevares på biogasanlæg. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dybstrøelse opbevares i container og afhentes af biogasanlægget. Opbevaring af dybstrøelse skal overdækkes med tætsluttende og vandtæt materiale, så der ikke sker saftafløb fra husdyrgødningen.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Foder opbevares på ensilageplads og i kraftfodersilo. Der sker opsamling af restvand fra ensilagepladsen. Det ledes via afløb til fortank.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Fyrstenborgvej 10, 6900 Skjern er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er ikke toilet i eksisterende staldbygninger.
Regnvand

<p>Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til 2600 m². Regnvand fra tage ledes til åben grøft.</p>
Møddings- og ensilagesaft
<p>Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser og pladser til kalvehytter skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Væske fra plads med kalvehytter skal ledes til fortank/gyllebeholder så længe pladsen fortsat er i drift. Evt. saftafløb fra ensilage afledes til fortank.</p>
Restvand
<p>Definition og krav: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Mælkerumsvand og andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllekanaler/gyllebeholder. Fra ensilagepladsen afledes restvand via afløb til fortank.</p>
Spildevand fra vaskeplads
<p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Der rengøres ikke marksprøjter på ejendommen. Rengøring af marksprøjter foretages i marken.</p>

Tagvand fra stalde nedsives.

Den nye dybstrøelsesstald i maskinhuset etableres på tæt bund med afløb til gyllesystem.

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 2.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser, at der ikke er olietanke på ejendommen.

Der opbevares ikke olieaffald eller sprøjtemidler på ejendommen. Såfremt der kortvarigt opbevares sprøjtemidler, vil dette være i aflåst rum uden afløb.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra

opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med særlige drikkevandsinteresser og ejendommen er tilkoblet almen vandforsyning.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger har indsendt oplysninger angående affaldstyper og kemikalier, samt hvordan de opbevares og bortskaffes. Se nedenstående:

Brændbart affald i form af papirsække, aftøringspapir, plastik og tom rengjort emballage fra f.eks. pesticider opsamles i affaldscontainer og bortskaffes via erhvervsordning med godkendt renovationsfirma ca. hver 2. måned (EAK-kode: 19.00).

Såfremt der findes pesticidrester (EAK-kode 05.12 og 02 01 08 / 02 01 09) afskaffes de ligeledes til kommunal genbrugsplads. Dette sker dog sjældent, da indkøb af pesticider passer med forbrug af pesticider.

Jern og metal (EAK-kode: 02 01 10) afhændes til produkthandler og glas m.m. (EAK-kode: 51.00 / 52.00 / 52.06) afhændes til kommunal genbrugsplads.

Motorolie, spildolie og smøreolie (EAK-kode: 13 02 05 / 13 02 06) afhændes til Dansk Oliegenbrug eller lignende godkendt modtager. Opbevares ikke på ejendommen.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode: 18.00 og Z) i form af medicinglas og rester samt kanyler opbevares i plasttønder udviklet til formålet. Tønderne afhændes 1-2 gange årligt til kommunal genbrugsplads. Medicin opbevares i køleskab på staldkontor før brug.

Bortskaffelsen af affald til kommunal genbrugsplads registreres, hvorved bortskaffelsen af affald kan dokumenteres.

Døde dyr (EAK-kode: 02 01 02) afhentes af DAKA ca 52 gange om året. De døde dyr opbevares indtil afhentning i kadaverkapsler og container udviklet til formålet. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 439: *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*.

Affald fra ejendommens husholdning, er tilsluttet kommunal affaldsordning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravene for affaldssortering af de affaldsfraktioner der opstår på et husdyrbrug.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Der er indsendt beredskabsplan i forbindelse med ansøgning om miljøtilladelse.

Kommunens vurdering:

I forbindelse med denne miljøtilladelse, er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport- og lysgener samt uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål
  - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret.

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Astrupvej 11 	0	FMK	74,6	74,6	410,8	Ja
Astrupvej 4 	0	NY	151,2	151,2	740,4	Ja
Sædding By, Sædding 	0	FMK	235,8	235,8	735,5	Ja

Konsekvenszone: 283 meter

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
Eksisterende staldanlæg	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)		(LE/s)	(OU/s)	
	454469	0	182,9	767,0	0	182,9	767,0	59
	430305	0	3868,8	16224,0	0	3868,8	16224,0	1248
Ny goldkostald								
Eksisterende staldanlæg	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)		(LE/s)	(OU/s)	
	454476	0	1506,6	6318,0	0	1506,6	6318,0	486
Sum			5558,3	23309		5558,3	23309	

Nudrift								
Staldafsnit								
Eksisterende staldanlæg	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)		(LE/s)	(OU/s)	
	454472	0	3450,3	14469,0	0	3450,3	14469,0	1113
kalvehytter								
Eksisterende staldanlæg	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)		(LE/s)	(OU/s)	
	454474	0	310,0	1300,0	0	310,0	1300,0	100
Sum			3760,3	15769		3760,3	15769	

Støj

Ansøger oplyser:

Støjklender på ejendommen er kørsel med ejendommens traktorer og fodervogn, samt kompressorer og pumper i forbindelse med malkeroboter. Pumper og kompressorer er placeret indendørs, og det vurderes derfor at støjgenrænserne er overholdte i skel. Da afstanden til naboer fra støjkilderne er mere end 300 meter vurderes det at intern kørsel på ejendommen ikke vil være til gene for omboende.

Kommunens vurdering:

Støjklender fra husdyrbruget udgøres primært af kørsel på ejendommen, pumper og kompressorer.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er ligeledes Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøtilladelse.

Der er i miljøtilladelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnligt, så lysstyrken er optimal.

Udendørslyset er kun tændt efter behov.

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig.

Lys på ensilagepladsen under opfyldning af fodervogn, vurderes ikke at genere omboende.

Staldene og belysningen heri og den udendørs belysning på ejendommen vurderes ikke at være til gener udenfor matriklen grundet staldenes placering og orientering.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, grundet lyskildernes placering samt afstanden til nabobeboelse.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Der er daglig oprydning i stalde og foderlade. Der fejes hver dag og gangene fejes efter behov.

Én gang årligt vaskes staldafsnittene med dybstrøelse og bunden kalkes for desinficering og forebyggelse af fluegener.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse og rengøring er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Der er ikke kilder der giver anledning til støv på ejendommen, udover kørsel på ejendommens grusveje. Ejendommen er beliggende således at eventuelle støvgener ikke vil give anledning til gener der rækker udover ejendommens skel.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Forbrug af energi og vand

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Nudriften	Efter godkendelse
El	Ca. 65.000 kWh	Ca. 65.000 kWh
Brugsvand	Ca. 4.500m ³	Ca.4.500 m ³
Fyringsolie	-	-

Energi

Energi anvendes primært til foderblanding, lys, malkeanlæg og skrabeanlæg.

På ejendommen benyttes i nudriften ca. 65.000 kWh. I ansøgt drift anslås det at forbruget er uændret.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnligt, så lysstyrken er optimal.

Udendørslyset er kun tændt efter behov.

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig.

Lys på ensilagepladsen under opfyldning af fodervogn, vurderes ikke at genere omboende.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Skærmene rengøres ved udskiftning af lysstofrør, så lysstyrken er optimal.

Vand

På ejendommen benyttes i nudriften ca. 4.500 m³ vand. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver uændret.

Vand anvendes primært til drikkevand samt rengøring af stalde.

Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over.

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.

Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Kommunens vurdering:

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til krav der stilles i forhold til fokus på vand- og energiforbrug.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøtilladelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøtilladelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Støjpåvirkninger (trafik, virksomheder) Dette begrundes i nedenstående oversigt over antal transporter i forbindelse med det ansøgte.

Transporter nudrift		Ansøgt drift			
	pr uge				
foder	1	52	foder	1	52
Transport dyr	1	52	Transport dyr	1	52
døde dyr	1	52	døde dyr	1	52
Affald	1	52	Affald	1	52
brændstof	1	10	brændstof	1	10
Afhentning mælk	4	208	Afhentning af mælk	4	208
Andet		11	andet		11
Gylle	2600 ton	104	Gylle	2600 ton	104
i alt		541	i alt		541

All transporter foregår i lukket lastbil igennem byområder og ejendommens arealer ligger tæt omkring ejendommen således at gylleudkørsel på i mindre grad påvirker offentlig vej.

Der vil være 11 ugentlig lastbiltransporter til husdyrbruget og i perioder vil der være hyppige traktortransporter, f.eks. i perioder med markarbejde og høst. Det vurderes at disse transporter vil kunne foregå uden gene for de relativt få husstande som transporter passerer undervejs.

Trafiksikkerhed (Ind- og udkørsel fra ejendom samt transport til og fra ejendommen) ændres ikke idet der er gode oversigtsforhold ved indkørslen. Der etableres ikke nye indkørsler til ejendommen.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil ikke betyde et forøget antal transporter til og fra husdyrbruget. Antallet af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Døde dyr placeres under kadaverkapsler. Herved undgås uhygiejniske forhold og at ræve, hunde og vilde katte kan komme til de døde dyr. Samtidig kan døde dyr ikke ses af forbipasserende. Ved overdækning minimeres også smitte til staldene.

Døde dyr afhentes af DAKA ca. 52 gange om året. Indtil afhentning finder sted opbevares de i kadaverkapsler og container udviklet til formålet. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 439: Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16b miljøtilladelser skal ske relation til ammoniakpåvirkningen i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om

ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^C
Eksisterende staldanlæg	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Eksisterende staldanlæg	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Eksisterende staldanlæg	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16
Ny goldkostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^C BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#430305) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1166 1,16	1	1353		
(#454469) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	59 0,84	1	50		
(#547364) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	82 0,89	1	73		
(#454476) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	486 0,84	1	408		

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT

Vejl. sum (kg NH ₃ - N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ - N / år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens Begrundelse
1883	1905	<p>Der er tale om en forholdsvis lille udvidelse af ejendommens produktionsareal. Udvidelsen er udført så den har samme stal dsystem som den resterende stald. Herved kan allerede foretagne investeringer udnyttes. Alternativt skulle udvidelsen af produktionsarealet have været lavet som fast drænet gulv, med skrab. Da der kun er tale om en udvidelse på 82 m², vil o mkostningerne til et nyt skrabe anlæg (200.000 kr) være store i forhold til en reduktion på 22 kg N(scarende til ca 9000 kr pr kg N.</p> <p>Herudover vil energiudgiften til drift af skrabe anlægget være voldsom i forhold til gevinsten på en reduktion på 22 kg N sva rende til ca 1 % af bedriftens samlede ammoniakemission.</p> <p>Det skal her også bemærkes at ejendommens placering i forhold til naturområder, sikrer at der ikke er naturområder der belastes unødigt med ammoniakdeposition.</p> <p>Ansøger anmoder derfor om at BAT emissionsniveauet fastsættes til det forslåede.</p>		

Ansøger oplyser følgende i ovenstående skema:

Der er tale om en forholdsvis lille udvidelse af ejendommens produktionsareal. Udvidelsen er udført så den har samme stalssystem som den øvrige stald. Herved kan allerede foretagne investeringer udnyttes. Alternativt skulle udvidelsen af produktionsarealet have været lavet som et fast drænet gulv med skrabe anlæg. Da der kun er tale om en udvidelse på 82 m², vil omkostningerne til et nyt skrabe anlæg (200.000 kr.) være store i forhold til en reduktion på 22 kg N (svarende til ca. 9000 kr. pr. kg N).

Herudover vil energiudgiften til drift af skrabe anlægget være voldsom i forhold til gevinsten på en reduktion på 22 kg N svarende til ca. 1% af bedriftens samlede ammoniakemission.

Det skal her også bemærkes at ejendommens placering i forhold til naturområder sikrer, at der ikke er naturområder der belastes unødigt med ammoniakdeposition.

Ansøger anmoder derfor om, at BAT-emissionsniveauet hæves og fastsættes til det foreslåede niveau på 1905 kg NH₃/år.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering i forhold til staldindretning og BAT-krav:

En tidligere foderlade er blevet indrettet med sengestald med spalter (kanal, linespil). Der er et produktionsareal på 82 m² og det ligger placeret mellem to eksisterende staldafsnit. Staldafsnittene har alle tilknytning til hinanden. Foderladen skal anses som et nyt staldafsnit og derfor som udgangspunkt leve op til BAT-kravene. Det vil sige, at det skulle være etableret med fast drænet gulv og ikke sengestald med spalter.

Det vejledende BAT-emissionsniveau på 1883 NH₃/år kan ikke overholdes, fordi man i foderladen har lagt en anden gulvtype end fast drænet gulv. BAT-emissionsniveauet overskrides med 22 kg NH₃/år. Derfor anmoder ansøger om, at BAT-emissionsniveauet for ejendommen hæves med 22 kg NH₃/år til 1905 kg NH₃/år. Der anmodes derfor om, at fravige det fastsatte BAT-krav jf.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §25 stk. 5, da der er tale om særlige forhold i den konkrete sag.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at BAT-kravet i dette tilfælde kan fraviges jævnfør §25 stk. 5 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. BAT-kravet vil ikke være proportionalt som følge af den eksisterende indretning og drift. Det skyldes, at der er tale om et mindre staldafsnit der ligger imellem samt i tilknytning til eksisterende staldafsnit indrettet med spaltegulv. Det vil ikke være proportionalt, at lægge fast drænet gulv i 82 m² produktionsareal. Og samlet set vil det kun være en mindre del af stalden, der ikke lever op til BAT-kravet.

Det hævdede BAT-emissionsniveau for staldene er beregnet til 1905 kg NH₃/år. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 178 kg NH₃/år. Det samlede BAT-krav for bedriften ender derfor sammenlagt på 2083 kg NH₃/år.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	1905	178	2083
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1905	178	2083
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0

Staldindretning

Hovedparten af det eksisterende staldanlæg er indrettet som sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Et mindre område er etableret med dybstrøelse. Den nye goldkostald indrettes med dybstrøelse.

I nudriften indgår kalvehytter med dybstrøelse. De fjernes i forbindelse med denne miljøtilladelse og indgår derfor ikke som staldsystem i ansøgt drift.

Fravalg af teknologi

Ansøger oplyser, at der ikke er foretaget yderligere tiltag på fodring og reduktion af råprotein for nedsættelse af ammoniakfordampningen.

Der er foretaget fravalg af teknologi inden for fodring og forsuring. Forsuring er fravalgt da det ikke vurderes proportionalt, at etablere med den nuværende og ansøgte produktion.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der ikke er proportionalitet i ovenstående og at det ansøgte projekt overholder BAT for husdyrbrug med denne drift og størrelse. Ringkøbing-Skjern Kommune accepterer ligeledes begrundelsen for, at BAT-niveauet kan hæves for den pågældende bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af, gylle, olie mv. Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Der er ikke stationære gyllepumper på gyllebeholderne, hvilket fjerner risikoen for punktforurening ved tab af gylle eller ved sabotage. Der er desuden fuldautomatisk pumpningen af gylle fra stalde og fortank til gyllebeholderne, hvilket minimerer risikoen for overløb af gylle og menneskelige fejl.

Omlastning af gylle sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m. Desuden er gyllebeholderne omfattet af den 10-årige beholderkontrol.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Beredskabsplan

På ejendommen udarbejdes der en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. Beredskabsplanen vil blive vedlagt som bilag.

Redegørelse for uheld

De største risici for uheld skønnes at være i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning, ved strømsvigt samt udslip fyrings- og dieselolie.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip, vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

I tilfælde af større gylleudslip f.eks. sprængning af gyllebeholder, vil gyllen løbe ud over området nær gyllebeholderne. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Der er ikke risiko at gyllen kan løbe til drænbrønde, idet disse er beliggende langt fra ejendommens gyllebeholdere.

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift er begrænset til gyllesystemet.

Afstanden fra gyllebeholderne til nærmeste vandløb eller sø er mere end 400 meter. Terrænforskellen er mindre end 4 meter hvilket giver en gennemsnitlig hældning på mindre end 1 %, hvilket betyder at området omkring gyllebeholderne ikke er en risikozone. Der skal således ikke udarbejdes særlige tiltag til beskyttelse af vandmiljøet omkring gyllebeholderne.

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af, gylle, olie mv. Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Der er ikke stationære gyllepumper på gyllebeholderne, hvilket fjerner risikoen for punktforurening ved tab af gylle eller ved sabotage. Der er desuden fuldautomatisk pumpningen af gylle fra stalde og fortank til gyllebeholderne, hvilket minimerer risikoen for overløb af gylle og menneskelige fejl.

Omlastning af gylle sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m. Desuden er gyllebeholderne omfattet af den 10-årige beholderkontrol.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der vil kunne handles korrekt og hurtigt i tilfælde af driftsforstyrrelser eller uheld på ejendommen.

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har i forbindelse med udarbejdelse af denne miljøkonsekvensrapport gennemgået alternativer til udvidelse af produktionsarealerne på den pågældende ejendom.

Udvidelsen/ændringen af produktionsarealerne sker, for at i en årrække fremover, at sikre ejendommen rentabilitet og mulighed for, at kunne levere mælk til en konkurrencedygtig pris.

Ejendommen er ligeledes godt placeret i forhold til naboer og natur. Det skaber rammerne for at kunne have en udvidet produktion uden væsentlige gener for natur og omboende.

Alternativet til ikke at udvide/ændre produktionsarealerne vil skabe en bedrift, der ikke udnytter ejendommens muligheder. Den vil derfor på sigt stagnere i forhold til landets øvrige bedrifter og deres udvikling.

Der er foretaget fravalg af fodringsteknologi og forsuring. Forsuring er fravalgt, da det ikke vurderes proportionalt, at etablere med den nuværende og ansøgte produktion.

I følge ovenstående er følgende teknikker derfor fravalgt:

- Fodringsteknologi
- Forsuring

Fravalgene er velbegrunderet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret mængde ammoniak. BAT niveauet kan overholdes uden og derfor vurderes det ikke, at være BAT for den ansøgte produktion på husdyrbruget.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion, med undtagelse af et enkelt mindre staldafsnit. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Egenkontrol

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne For integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav. Som en sidebemærkning kan det påpeges at håndtering af husdyrgødning foregår ved hjælp fra maskinstation som efterfølgende nedfælder husdyrgødningen.

Sikring af bygninger og udstyr er i driftsklar stand, sker ved det daglige tilsyn og de nødvendige reparationer enten ved ejers eller relevante håndværkere hjælp.

Ansøger har vurderet at, med ovenstående redegørelse og de formodede stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT for management. Der er forventes stillet vilkår i miljøgodkendelsen til bl.a. kontrol og egenkontrol inden for flere af punkterne. Der udarbejdes beredskabsplan for ejendommen.

Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at inddragelse af eksisterende maskinhus til ny goldkostald har været overvejet, men at den valgte løsning, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø. Alternativet til denne miljøtilladelse er at beholde den nuværende produktion. Så vil ejendommen på sigt stagnere, fordi ejendommens muligheder ikke udnyttes optimalt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at i forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte løsning, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

Ophør af husdyrbruget

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen og gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, så der ikke forekommer forurening herfra.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Udvidelsen af husdyrbruget med etablering af produktionsareal i eksisterende maskinhus kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

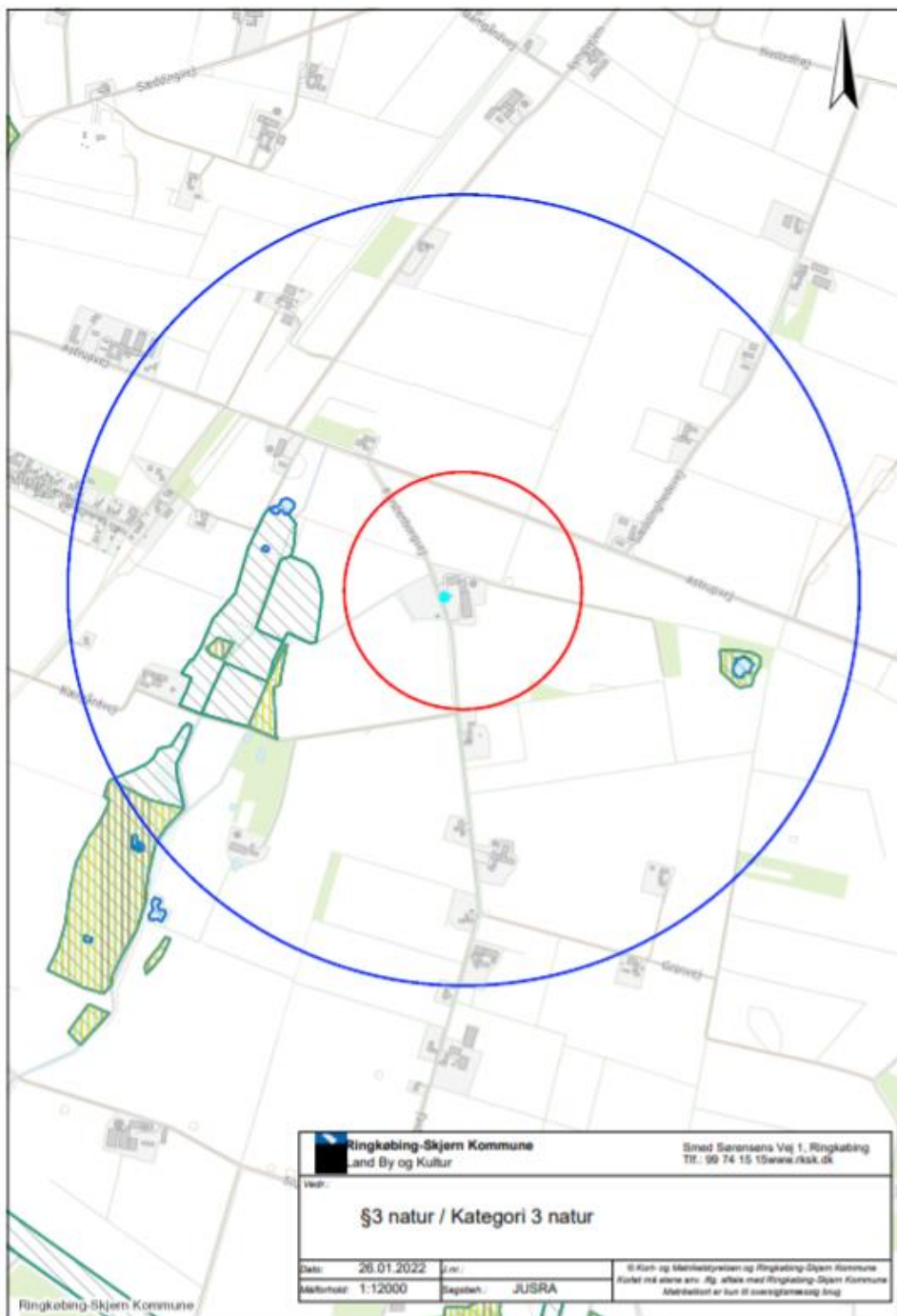
Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Afløbsplan

Bilag 3: Natur

Signaturforklaring

24.22.02.03 Kategori 3	Hede
	Overdrev
	Mose
26.02.02 Beskyttet natur (§3)	Eng
	Hede
	Mose
	Overdrev
	Soe
	Strandeng

Den blå cirkel angiver en afstand på 1000 meter fra husdyrbruget.

Den røde cirkel angiver en afstand på 300 meter

Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 283 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnat.

